

2023. gada vasaras valsts vienotā jurista profesionālās kvalifikācijas eksāmena krimināltiesību un kriminālprocesa tiesību jomas teorētiskās daļas jautājumu un praktiskās daļas uzdevuma (kāzusa) vērtēšanas vadlīnijas

Teorētiskās daļas jautājumi

1. jautājums

1. Vienots noziedzīgs nodarījums un noziedzīgu nodarījumu daudzējādība

- a) Atsevišķs (vienots) noziedzīgs nodarījums un tā veidi (3 punkti)
- b) Noziedzīga nodarījuma daudzējādība un tās veidi (3 punkti)
- c) Noziedzīga nodarījuma kopība un tās veidi, kopību neveidojošie apstākļi (3 punkti)

10. (papildu punktu) var iegūt, ja students demonstrējis izcilas zināšanas kādā no komponentēm, piemēram, raksturojis zinātnisko uzskatu dažādību, praksē konstatējamo problemātiku, kā arī ja atbildi ilustrējis ar atbilstošiem, korektiem piemēriem.

1. jautājuma vērtēšanas vadlīnijas

1. Vienots noziedzīgs nodarījums un noziedzīgu nodarījumu daudzējādība

a) Atsevišķs (vienots) noziedzīgs nodarījums un tā veidi (3 punkti)

Kā pilnīgu izpratni par komponentē uzdoto jautājumu apliecinājums ir pareizas un pilnīgas atbildes par šādiem aspektiem:

- 1) atsevišķa (vienota) noziedzīga nodarījuma **jēdziens** (1 punkts);
Atsevišķs (vienots) noziedzīgs nodarījums ir nodarījums vai vairāki savstarpēji saistīti nodarījumi, kuri atbilst tikai viena noziedzīga nodarījuma sastāva pazīmēm.
- 2) **iedalījuma formas** vienkāršos un komplicētos nodarījumos (1 punkts);
Atsevišķs (vienots) noziedzīgs nodarījumus var iedalīt vienkāršos un komplicētos atsevišķos (vienotos) noziedzīgos nodarījumos.
Vienkāršs atsevišķs (vienots) noziedzīgs nodarījums ir tad, ja persona izdara vienu prettiesisku nodarījumu (darbību vai bezdarbību), kas atbilst viena noziedzīga nodarījuma sastāva pazīmēm.
Komplicēts atsevišķs (vienots) noziedzīgs nodarījums ir tad, ja persona izdara vairākus prettiesiskus nodarījumus, taču tos aptver vienots nodoms un tie atbilst viena noziedzīgā nodarījuma sastāva pazīmēm.
- 3) **turpināta un ilgstoša** noziedzīga nodarījuma jēdziens (1 punkts)
Arī turpināti un ilgstoši noziedzīgi nodarījumi ir atsevišķi(vienoti) noziedzīgi nodarījumi. Atsevišķs (vienots) **turpināts** noziedzīgs nodarījums sastāv no vairākām savstarpēji saistītām tādām pašām darbībām, kas vērstas uz vienu mērķi un aptveras ar vienotu nodomu.
Ilgstošs (vienots) noziedzīgs nodarījums ir nepārtraukta viena noziedzīga nodarījuma sastāva realizēšana.

Ja studējošais sniedzis pareizas, pilnīgas atbildes par diviem no norādītajiem aspektiem, vienu nav apskatījis vispār vai apskatījis kļūdaini, uzskatāms, ka studentam ir pamatzināšanas, taču viņš nav sniedzis pilnīgu atbildi un izliekams vērtējums 2. Savukārt, ja pareizi apskatīts tikai viens aspekts, divi nav apskatīti vispār vai apskatīti kļūdaini, izliekams vērtējums 1, jo uzskatāms, ka studējošam ir tikai virspusējas zināšanas. Ja students nav atbildējis vispār vai kļūdaini raksturojis visus trīs aspektus, izliekami 0 punkti, jo studentam nav zināšanu par šo komponenti.

b) Noziedzīga nodarījuma daudzējādība un tās veidi (3 punkti)

Kā pilnīgu izpratni par komponentē uzdoto jautājumu apliecinājums ir pareizas un pilnīgas atbildes par šādiem aspektiem:

1) Noziedzīgu nodarījumu daudzējādības **jēdziens** (1 punkti)

Noziedzīgu nodarījumu daudzējādība ir situācija, kad persona izdara vairākus patstāvīgus nodarījumus (darbību vai bezdarbību) vai arī vienu nodarījumu, kas atbilst vairāku (vismaz divu) noziedzīgu nodarījumu sastāvu pazīmēm.

2) Noziedzīgu nodarījumu **daudzējādības veidu** uzskaitījums (1 punkts)

Noziedzīgu nodarījumu daudzējādība var izpausties kā kopība un recidīvs.

3) Noziedzīgu nodarījumu daudzējādības veidu īss **raksturojums** (1 punkts)

Kopība ir tad, ja realizēti vairāki noziedzīgu nodarījumu sastāvi un ne par vienu no tiem persona nav notiesāta un nav arī iestājies kriminālatbildības noilgums. Ir reālā un ideālā noziedzīgo nodarījumu kopība.

Recidīvs savukārt ir, ja persona izdara jaunu tīšu noziedzīgu nodarījumu būdama jau sodīta (ir notiesāta un sodāmība nav dzēsta vai noņemta) par tīša noziedzīga nodarījuma izdarīšanu.

Ja studējošais sniedzis pareizas, pilnīgas atbildes par diviem no norādītajiem aspektiem, vienu nav apskatījis vispār vai apskatījis kļūdaini, uzskatāms, ka studentam ir pamatzināšanas, taču viņš nav sniedzis pilnīgu atbildi un izliekams vērtējums 2. Savukārt, ja pareizi apskatīts tikai viens aspekts, divi nav apskatīti vispār vai apskatīti kļūdaini, izliekams vērtējums 1, jo uzskatāms, ka studējošam ir tikai virspusējas zināšanas. Ja students nav atbildējis vispār vai kļūdaini raksturojis visus trīs aspektus, izliekami 0 punkti, jo studentam nav zināšanu par šo komponenti.

c) Noziedzīga nodarījuma kopība un tās veidi, kopību neveidojošie apstākļi (3 punkti)

Kā pilnīgu izpratni par komponentē uzdoto jautājumu apliecinājums ir pareizas un pilnīgas atbildes par šādiem aspektiem:

1) **ideālās kopības** raksturojums (1 punkts)

Ideālā noziedzīgo nodarījumu kopība ir situācija, kad personas izdarīts viens nodarījums atbilst vairāku noziedzīgo nodarījumu sastāvu pazīmēm, t.i. persona ar vienu nodarījumu (darbību vai bezdarbību) realizē vairākus noziedzīgā nodarījuma sastāvus.

Svarīgi atzīmēt, ka ideālās kopības gadījumos tiek apdraudēti atšķirīgi nodarījumu tiešie objekti, kas ir pamats atzīt, ka izdarīti vairāki noziedzīgi nodarījumi.

2) **reālās kopības** raksturojums (1 punkts)

Reālā noziedzīgo nodarījumu kopība ir tad, ja persona izdarījusi vairākus savstarpēji nesaistītus nodarījumus, kas atbilst vairākiem noziedzīgo nodarījuma sastāviem

3) skaidrojums par **kopību neveidojošiem apstākļiem** (1 punkts)

Saskaņā ar Krimināllikuma nostādnēm noziedzīgu nodarījumu kopību neveido nodarījumi, par kuriem persona atbrīvota no kriminālatbildības. Faktiski šo gadījumu loks ir pat plašāks, piemēram, ja persona izdarījusi noziedzīgi nodarījumu, par kuru procesu var sākt tikai tad, ja to vēlas persona, kam nodarīts kaitējums, bet pēdējā to nevēlas (neiesniedz pieteikumu, izlīgst, atsauc pieteikumu pirmstiesas procesa izmeklēšanas laikā).

Tāpat kopība neveidojas Krimināllikuma Sevišķās daļas normu konkurences gadījumā. Proti, ja izdarītais nodarījums atbilst gan KL sevišķajā daļā iekļautai vispārējai, gan speciālai normai.

Ja studējošais sniedzis pareizas, pilnīgas atbildes par diviem no norādītajiem aspektiem, vienu nav apskatījis vispār vai apskatījis kļūdaini, uzskatāms, ka studentam ir pamatzināšanas, taču viņš nav sniedzis pilnīgu atbildi un izliekams vērtējums 2. Savukārt, ja pareizi apskatīts tikai viens aspekts, divi nav apskatīti vispār vai apskatīti kļūdaini, izliekams vērtējums 1, jo uzskatāms, ka studējošam ir tikai virspusējas zināšanas. Ja students nav atbildējis vispār vai kļūdaini raksturojis visus trīs aspektus, izliekami 0 punkti, jo studentam nav zināšanu par šo komponenti.

10. (Papildu punktu) var iegūt, ja students demonstrējis izcilas zināšanas kādā no komponentēm, piemēram, raksturojis zinātnisko uzskatu dažādību, praksē konstatējamo problemātiku, kā arī ja atbildi ilustrējis ar atbilstošiem, korektiem piemēriem.

Tā, piemēram, šādu papildu punktu var piešķirt, ja studējošais norāda arī to, ka sagatavošanās kāda nozieguma izdarīšanai, mēģinājums to izdarīt un tā paša nozieguma izdarīšana līdz galam ir viens atsevišķs (vienots) noziegums, jo katra darbība ir virzīta uz viena noziedzīga rezultāta sasniegšanu. Kā padziļinātas var vērtēt zināšanas, ja studējošais, piemēram, raksturo procesuālus šķēršļus daudzējādības konstatēšanai (atbrīvošanas no kriminālatbildības gadījums u.c.). Tāpat papildu punkts piešķirams, ja studējošais visās vai kādā no komponentēm, raksturojot kāda institūta izpratni, norādījis pareizu piemēru, teiksim: turpinātai zādzībai – vairākkārtēja ierašanās vienā noliktavā, lai nolaupītu svešu mantu, jo ar vienu reizi visu nolaupīto nevar aiznest; ilgstošam noziedzīgam nodarījumam – bēgšana no soda izciešanas vietas (kaut bēgšana juridiski skaitās pabeigta ar brīdi, kad bez atļaujas pamesta soda izciešanas iestāde, turpmākā izvairīšanās no soda izciešanas vērtējama kā ilgstošs noziedzīgs nodarījums) u.c.

2. jautājums

2. Izvarošana

- a) Izvarošanas objektīvo pazīmju raksturojums (3 punkti)
- b) Izvarošanas subjektīvo pazīmju raksturojums (3 punkti)
- c) Izvarošanas kvalificēto sastāvu raksturojums (3 punkti)

10. (papildu punktu) var iegūt, ja students demonstrējis izcilas zināšanas kādā no komponentēm, piemēram, raksturojis zinātnisko uzskatu dažādību, praksē konstatējamo problemātiku, kā arī ja atbildi ilustrējis ar atbilstošiem, korektiem piemēriem

2. jautājuma vērtēšanas vadlīnijas

2. Izvarošana

a) Izvarošanas objektīvo pazīmju raksturojums (3 punkti)

1) Noziedzīga nodarījuma **objekts** ir personas dzimumbrīvība, bet gadījumā, ja cietusī persona nav sasniegusi 16 gadu vecumu, – dzimumneaizskaramība un personas fiziskā un garīgā attīstība. Ja izvarošana ir saistīta ar vardarbību, kā papildu tiešais objekts var būt personas veselība un dzīvība. Tāpat izvarošana vienmēr būs saistīta ar cietušās personas goda un cieņas aizskārumu. (1 punkts)

2) **Objektīvo pusi** veido dzimumakts, kas izdarīts, izmantojot personas bezpalīdzības stāvokli vai pret cietušās personas gribu:

- lietojot vardarbību vai draudus;
- izmantojot personas uzticību, autoritāti vai citādu ietekmi uz cietušo.

Cietušais izvarošanas gadījumā var būt jebkura persona. (1 punkts)

3) Ņemot vērā to, ka izvarošana ir noziegums ar **formālu sastāvu**, tā tiek uzskatīta par pabeigtu ar dzimumakta uzsākšanas brīdi. (1 punkts)

Papildu punktu var iegūt, ja students sniedz vardarbības vai tās draudu raksturojumu, kā arī personas uzticību, autoritāti vai citādu ietekmi uz cietušo.

b) Izvarošanas subjektīvo pazīmju raksturojums (3 punkti)

1) Nozieguma **subjekts** izvarošanas gadījumā var būt jebkura pieskaitāma 14 gadus vecumu sasniegusi persona. (1 punkts)

2) Izvarošana ir tīšs noziegums, kura **subjektīvo pusi** veido tiešs nodoms. Persona apzinās to, ka veic dzimumaktu ar personu, kas atrodas bezpalīdzības stāvoklī, vai pret šīs personas gribu, un tieši to arī vēlas. (1 punkts)

3) Par izvarošanas **līdzdarītājiem** atzīstamas arī tās personas, kuras tieši neveic dzimumaktu ar cietušo, bet pielieto vardarbību, draudus vai citādi ietekmē viņu, lai atvieglotu dzimumakta izdarīšanu citiem. (1 punkts)

c) Izvarošanas kvalificēto sastāvu raksturojums (3 punkti)

1) **Nepilngadīgas personas** izvarošanu var kvalificēt gadījumos, kad cietusī persona ir vecumā no 16 līdz 18 gadiem. Šajā gadījumā obligāti jākonstatē tas, ka vainīgā persona apzinājusies vai apzināti pieļāvusi, ka cietusī persona nav sasniegusi 18 gadu vecumu. Ja vainīgā persona nav apzinājusies cietušās personas nepilngadību, viņas darbības nevar kvalificēt atbilstoši šai panta daļai.

2) Izvarošana **grupā** kvalificējama gadījumā, ja to kopīgi izdarījušas divas vai vairākas personas. Turklāt šajā gadījumā nav obligāti jākonstatē, ka visas šīs personas veic prettiesisku dzimumaktu. Kā tiešie izvarošanas izdarītāji atzīstamas arī tās personas, kuras pielietoja vardarbību vai draudus, atvieglējot nozieguma izdarīšanu citām personām.

3) Par **smagām sekām** izvarošanas gadījumā tiek uzskatītas:

-cietušās personas nāve, smagi miesas bojājumi, pašnāvība vai tās mēģinājums, psihiski traucējumi;

-mazāk smagi miesas bojājumi vairākām personām;

-citu smagu kaitējumu cietušās personas ar likumu aizsargātajām interesēm.

4) **Personas, kas nav sasniegusi 16 gadu vecumu**, izvarošana kvalificējama gadījumā, kad tika izvarota 16 gadu vecumu nenasniegusi persona, vainīgajai personai apzinoties vai apzināti pieļaujot šo faktu.

Ja studējošais pieminējis vismaz 3 kvalificējošās pazīmes, piešķir 3 punktus. Ja norādītas tikai 2 kvalificējošās pazīmes – tad 2 punktus, un ja tikai vienu – 1 punktu. Ja piemin visas 4 kvalificējošās pazīmes, students saņem papildu punktu.

3. jautājums.

3. Krimināllietas iztiesāšanas atklātums kā iztiesāšanas vispārīgais noteikums

- a) Krimināllietas iztiesāšanas atklātuma būtība (3 punkti)
- b) Krimināllietas iztiesāšanas slēgtā sēdē pamati (3 punkti)
- c) Krimināllietas iztiesāšanas slēgtā sēdē procesuālās īpatnības (3 punkti)

10. (papildu punktu) var iegūt, ja students demonstrējis izcilas zināšanas kādā no komponentēm, piemēram, raksturojis zinātnisko uzskatu dažādību, praksē konstatējamo problemātiku, kā arī ja atbildi ilustrējis ar atbilstošiem, korektiem piemēriem.

3. jautājuma vērtēšanas vadlīnijas

3. Krimināllietas iztiesāšanas atklātums kā iztiesāšanas vispārīgais noteikums

a) Krimināllietas iztiesāšanas atklātuma būtība (3 punkti)

1) Atklātums ir viens no krimināllietu iztiesāšanas vispārīgajiem noteikumiem (principiem), kas paredz, ka ikvienu krimināllietu iztiesā atklātā (publiskā) tiesas sēdē un nolēmumu pasludina publiski, izņemot tos gadījumus, kad likums nosaka slēgto sēdi vai ļauj tiesai noteikt slēgto sēdi. (*1 punkts*)

2) Atklāta tiesas sēde nozīmē, ka sēdē var piedalīties ne tikai lietā iesaistītās personas (lietas dalībnieki), bet jebkura persona, ja vien to vēlas. Tomēr tiesas zālē neielaiž personu, kura jaunāka par 14 gadiem, ja vien tā nav procesā iesaistītā persona. (*1 punkts*)

3) Iztiesāšanas atklātums ir arī viens no tiesību uz taisnīgu tiesu elementiem. Tas nodrošina sabiedrības uzraudzību pār tiesas spriešanu, palīdz saprast tiesas nolēmuma pamatojumu un līdz ar to veicina uzticēšanos tiesai. (*1 punkts*)

Papildu punktu var iegūt, ja students ietvēris informāciju, kas liecina par padziļinātu jautājuma izpratni, piemēram:

- ja norāda, ka nolēmuma publiska pasludināšana nenozīmē tā obligātu nolasīšanu tiesas zālē, bet tam ir jābūt saprātīgi pieejamam;
- ja norāda, ka informācija par lietas izskatīšanas laiku un vietu jāpadara savlaicīgi publiski zināma, vai ja norāda, ka tiesas zāles ierobežotās ietilpības dēļ priekšrocības būt klāt ir apsūdzētā un cietušā tuviniekiem un viņu uzaicinātām personām.
- ja norāda, ka iztiesāšanas atklātums ir jurisdikcijas pamatprincips un attiecas uz visu veidu lietu iztiesāšanu.

b) Krimināllietas iztiesāšanas slēgtā sēdē pamati (3 punkti)

1) Krimināllietas iztiesāšana slēgtā tiesas sēdē ir izņēmums no vispārējās kārtības, kad iztiesāšana notiek atklāti. Kriminālprocesa likumā noteikti gadījumi, kuros obligāti (imperatīvi) vai kuros, pamatojoties uz motivētu tiesas lēmumu, lieta izskatāma slēgtā tiesas

sēdē. (**1 punkts**, ja norāda kaut vienu no šiem aspektiem: (a) kā izņēmums no atklātuma; b) ka ir obligātie un neobligātie gadījumi).

2) Kriminālprocesa likums noteic obligātos gadījumus, kad krimināllieta jāiztiesā slēgtā tiesas sēdē:

1. par noziedzīgu nodarījumu pret tikumību un dzimumneaizskaramību;
2. par noziedzīgu nodarījumu, ko izdarījis nepilngadīgais;
3. par noziedzīgu nodarījumu, kas izdarīts pret nepilngadīgo;
4. kurā nepieciešams aizsargāt valsts noslēpumu;
5. kurā nepieciešams aizsargāt adopcijas noslēpumu.

(**1 punkts**, ja norāda vismaz divus no šiem gadījumiem).

3) Nepieciešamības gadījumā ar motivētu lēmumu tiesai piešķirtas tiesības noteikt slēgtu tiesas sēdi arī gadījumos, kad nepieciešams:

1. neizpaust kriminālprocesā iesaistīto personu dzīves intīmos apstākļus;
2. aizsargāt profesionālo noslēpumu;
3. aizsargāt komercnoslēpumu;
4. nodrošināt kriminālprocesā iesaistīto personu aizsardzību.

(**1 punkts**, ja norāda vismaz vienu no šiem gadījumiem).

Papildu punktu var iegūt, ja students ietvēris informāciju, kas liecina par padziļinātu jautājuma izpratni, piemēram:

- atsevišķi iztiesāšanas slēgtā tiesas sēdē gadījumi ir ieviesti Kriminālprocesa likumā, implementējot Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas.

Piemēram, ikviena krimināllieta par noziedzīgu nodarījumu pret tikumību un dzimumneaizskaramību izskatāma slēgtā tiesas sēdē (Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2011/93/ES par seksuālas vardarbības pret bērniem, bērnu seksuālas izmantošanas un bērnu pornogrāfijas apkarošanu; Eiropas Parlamenta un Padomes direktīva 2012/29/ES, ar ko nosaka noziegumos cietušo tiesību, atbalsta un aizsardzības minimālos standartus); ja iesaistīta nepilngadīga persona (Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2016/800 par procesuālajām garantijām bērniem, kuri ir aizdomās turētie vai apsūdzētie kriminālprocesā).

- Tiesai, pirms pieņemot motivētu lēmumu par krimināllietas iztiesāšanu slēgtā tiesas sēdē, jāveic šādas nepieciešamības pārbaude, arī jāuzklausā personas, kurai ir tiesības uz aizstāvību, viedoklis. Motivēts lēmums nozīmē, ka tiesa ir sniegusi pamatojumu, kādēļ izskatāmajā lietā nepieciešams atkāpties no vispārējā noteikuma, ka iztiesāšana notiek atklāti.

c) Krimināllietas iztiesāšanas slēgtā sēdē procesuālās īpatnības (3 punkti)

- 1) Slēgtā tiesas sēdē piedalās kriminālprocesā iesaistītās personas (**1 punkts**).
- 2) Krimināllietā, kas ir iztiesāta slēgtā tiesas sēdē, publiski pasludina tiesas nolēmuma ievaddaļu un rezolūtīvo daļu (**1 punkts**), neatklājot cietušo personu identificējošu informāciju, kā arī nolēmumā neietver informāciju, kas ir valsts noslēpuma objekts. Ja informācija, kas ir valsts noslēpuma objekts, ir pierādījums kriminālprocesā, nolēmumā norāda, ka šī informācija ir izvērtēta (**1 punkts, ja norāda kaut vienu no šiem aspektiem (a) neatklāj cietušo personu identificējošu informāciju, b) neietver informāciju, kas ir valsts noslēpuma objekts**).

Papildu punktu var iegūt, ja students ietvēris informāciju, kas liecina par padziļinātu jautājuma izpratni, piemēram:

- Lietas iztiesāšana slēgtā tiesas sēdē var izraisīt arī dažādus ierobežojumus, kas nav tieši saistīti ar pašu iztiesāšanas norisi. Piemēram, Kriminālprocesa likums noteic žurnālistu tiesības iepazīties ar krimināllietas materiāliem, taču, ja kriminālprocess ir skatīts slēgtā tiesas sēdē, tad piekļuvi krimināllietas materiāliem atsaka.

Praktiskās daļas uzdevums (kāzuss)

20.02.2021. Māris T. lietoja alkoholu un domāja, kur varētu dabūt naudu, lai nopirktu vēl alkoholiskos dzērienus. Viņš nolēma kādā klusākā vietā aplaupīt kādu garāmgājēju. Ap plkst.14.30 viņš devās uz Piestātnes ielu, kur ieraudzīja ejam sievieti Lāsmu D. Tā kā viņš atradās sievietei aiz muguras, Māris T. pieskrēja sievietei klāt, izrāva viņai no rokām somiņu un ātri aizskrēja prom. Lāsma D. nebija viņu pamanījusi tuvojamies, tāpēc nemaz nebija gaidījusi somiņas izraušanu. Māris T., aizskrējis līdz blakus ielai, pārbaudīja somiņu, atrada tur naudu 25 EUR un Lāsma D. pasi. Pasi Māris T. saplēsa un kopā ar somiņu izmeta atkritumu konteinerā, bet naudu paņēma sev.

21.05.2021. Māris T. atkal lietoja alkoholu un prātoja, kur varētu dabūt naudu. Viņš nolēma pastaigāt gar privātmājām un pavērot, kur kaut ko varētu nozagt. Ap plkst. 21.30 viņš devās uz Kalna ielu, kur ieraudzīja privātmāju ar saimniecības ēku. Māris T. iegāja pa saimniecības ēkas neaizslēgtajām ārdurvīm. Saimniecības ēkas atrastajā maisā viņš ielika ēkā atrasto elektrisko urbmašīnu 450 EUR vērtībā, rokas instrumentu komplektu 250 EUR vērtībā un slīpmašīnu 350 EUR vērtībā. Kamēr Māris T. staigāja pa saimniecības ēku, viņš bija aizsmēķējis cigareti. Sakravājis maisā paņemtās mantas, Māris T. nolēma nomest nenodzēsto cigareti. Daudz nedomādams, viņš to iemeta ēkā sakrautajā sausā siena kaudzē, kur uzreiz sāka gruzdēt sausie zāles stiebri. Ieraudzījis liesmas, Māris T. saprata, ka izdarījis muļķību, iemetot nenodzēstu cigareti siena kaudzē, taču nobijās, paņēma maisu ar instrumentiem un ātri devās prom. Siena aizdegšanās rezultātā nodega saimniecības ēka, kuras vērtība, kā vēlāk tika noskaidrots, bija 55 000 EUR.

Par nodarījumu 20.02.2021. tika uzsākts kriminālprocess A, bet par nodarījumu 21.05.2021. tika uzsākts kriminālprocess B. Veicot izmeklēšanas darbības, abos kriminālprocesos 2021. gada vasaras beigās tika noskaidrots, ka noziedzīgos nodarījumus, iespējams, izdarījis Māris T.

Kriminālprocesā B viņš tika aizturēts, atzīts par aizdomās turēto un viņam tika piemērots drošības līdzeklis – nodošana policijas uzraudzībā.

Kriminālprocesā A par cietušo tika atzīta Lāsma D., bet kriminālprocesā B par cietušo tika atzīts nodedzinātās ēkas un nozagto instrumentu īpašnieks Jānis K.

Kratīšanā Māra T. dzīvesvietā netika atrasti Kalna ielas saimniecības ēkā nozagtie instrumenti, bet tika izņemti vairāki desmiti citu urbmašīnu un citu instrumentu, jo viss liecināja, ka arī šie instrumenti ir kaut kur nozagti.

Lai varētu pabeigt pirmstiesas kriminālprocesu, bija nepieciešams noskaidrot nodedzinātās ēkas vērtību, taču, aicinot cietušo Jāni K. uz nopratināšanu, izrādījās, ka viņš devies strādāt uz Vāciju un Latvijā tuvākā laikā neplāno atgriezties. Kriminālprocess tika apturēts, jo nevarēja nopratināt cietušo. Jānis K. atgriezās Latvijā 2022. gada oktobrī, kriminālprocess tika atjaunots un Jānis K. tika nopratināts.

2022. gada oktobra beigās abos kriminālprocesos tika pieņemti lēmumi par Māra T. saukšanu pie kriminālatbildības. Kriminālprocesā A Mārim T. apsūdzība tika izsniegta, lieta nodota tiesai.

Aicinot Māri T. uz apsūdzības izsniegšanu kriminālprocesā B, tika noskaidrots, ka viņš nav atrodams. Kaimiņi zināja stāstīt, ka viņš devies uz Grieķiju. Kriminālprocesā B Māris T. tika izsludināts meklēšanā. Pēc Māra T. atrašanās vietas noskaidrošanas, kriminālprocesā B tika pieņemts Eiropas apcietinājuma lēmums un Grieķijas kompetentajām iestādēm tika lūgta Māra T. izdošana. Māris T. kriminālprocesā B tika izdots par 21.05.2021. izdarīto zādzību.

2022. gada decembrī abi kriminālprocesi Māra T. apsūdzībās tika nodoti pirmās instances tiesai. Tiesā tika pieņemts lēmums par abu krimināllietu apvienošanu. Pēc Māra T. izdošanas 2023. gada aprīlī Māris T. tika notiesāts par nodarījumiem 20.02.2021. un 21.05.2021. ar brīvības atņemšanas sodu.

Jautājumi

1. Kā kvalificējams Māra T. nodarījums 20.02.2021.? Atbildi pamatojiet. **3 punkti**
2. Kā kvalificējams Māra T. nodarījums 21.05.2021.? Atbildi pamatojiet. **3 punkti**
3. Vai kratīšanas laikā bija pamats izņemt priekšmetus, kuriem nebija saistības ar kriminālprocesu, kurā notiek kratīšana? Atbildi pamatojiet. **1 punkts**
4. Vai bija pamats kriminālprocesa apturēšanai? Atbildi pamatojiet. **1 punkts**
5. Kāda bija iespēja veikt procesuālās darbības ar personu, kura atradās Vācijā? **1 punkts**
6. Vai Māris T. pamatoti notiesāts par visiem noziedzīgajiem nodarījumiem? Atbildi pamatojiet. **1 punkti**

Praktiskās daļas uzdevuma (kāzusa) vērtēšanas vadlīnijas

Nr.	Jautājums	Punkti	Vērtēšanas kritēriji
1.	Kā kvalificējams Māra T. nodarījums 20.02.2021.? Atbildi pamatojiet.	3 punkti	<p><i>Kvalificējams pēc Krimināllikuma 180.p.1.d., jo izdarīja zādzību nelielā apmērā tādēļ, ka somu izrāva bez vardarbības, izmantojot pārsteiguma momentu, tāpēc nav jākvalificē kā laupīšana; Kvalificējams arī pēc Krimināllikuma 274.p.1.d., jo sievietes pasi – dokumentu – iznīcināja, to saplēšot un izmetot atkritumos.</i></p> <p>Students saņem 1 punktu par pareizi noteiktu kvalifikāciju pēc 180.p.1.d. Students saņem vēl 1 punktu par pareizi noteiktu kvalifikāciju pēc 274.p.1.d. Students saņem vēl 1 punktu par pamatojumu, kāpēc somiņas izraušana nav laupīšana.</p>
2.	Kā kvalificējams Māra T. nodarījums 21.05.2021.? Atbildi pamatojiet.	3 punkti	<p><i>Kvalificējams pēc Krimināllikuma 175.p.3.d., jo izdarīja zādzību, iekļūstot telpā – saimniecības ēkā, un nav nozīmes tam, vai durvis bija vai nebija aizslēgtas;</i></p>

			<p><i>Kvalificējams arī pēc Krimināllikuma 186.p.2.d., noņemot nenodzēsto cigareti sausajā siena kaudzē, aiz neuzmanības nodedzināja ēku, nodarot kaitējumu lielā apmērā, jo nodegušās saimniecības ēkas vērtība 55 000 EUR (virs 50 X 500 (minimālā mēnešalga 2021. gadā = 25 000)).</i></p> <p>Students saņem 1 punktu par pareizi noteiktu kvalifikāciju pēc 175.p.3.d. Students saņem vēl 1 punktu par pareizi noteiktu kvalifikāciju pēc 186.p.2.d. Students saņem vēl 1 punktu par pamatojumu, kāpēc dedzināšanas rezultātā radušās smagas sekas.</p>
3.	Vai kratīšanas laikā bija pamats izņemt priekšmetus, kuriem nebija saistības ar kriminālprocesu, kurā notiek kratīšana? Atbildi pamatojiet.	1 punkts	<p><i>Jā, bija pamats, jo Kriminālprocesa likuma 182.p.6.d. nosaka, ka izņem lietas, ja to raksturs u.c. apstākļi liecina par saistību ar citu noziedzīgo nodarījumu.</i></p> <p>Students saņem 1 punktu par secinājumu, ka bija pamats, jo Kriminālprocesa likuma 182.p.6.d. nosaka, ka izņem lietas, ja to raksturs u.c. apstākļi liecina par saistību ar citu noziedzīgo nodarījumu. Studentam atbilde jāpamato. Students nesaņem punktu tikai par atbildi "jā".</p>
4.	Vai bija pamats kriminālprocesa apturēšanai? Atbildi pamatojiet.	1 punkts	<p><i>Nē – cietušā nenopratināšana nav pamats apturēt.</i></p> <p>Students saņem 1 punktu par secinājumu, ka nebija pamats apturēt, jo Kriminālprocesa likuma 378.pants nosaka pamatus apturēt lietu, ja nav iespējamās procesuālās darbības bez aizdomās turētā vai apsūdzētā, nevis cietušā. Studentam atbilde jāpamato. Students nesaņem punktu tikai par atbildi "nē".</p>
5.	Kāda bija iespēja veikt procesuālās darbības ar personu, kura atradās Vācijā?	1 punkts	<p><i>Eiropas izmeklēšanas rīkojums, tiesiskās palīdzības lūgums.</i></p> <p>Students saņem 1 punktu, ja atbild, ka iespēja veikt procesuālās darbības Vācijā ir ar Eiropas izmeklēšanas rīkojumu. Students 1 punktu saņem arī tad, ja piemin jebkuru citu starptautiskās sadarbības veidu vai citu likumīgu veidu, kā iespējams saņemt procesā iesaistītas personas liecību, ja tā atrodas ārvalstīs (piemēram, pašrocīgi rakstītu liecību saņemšana).</p>

6.	Vai Māris T. pamatoti notiesāts par visiem noziedzīgajiem nodarījumiem? Atbildi pamatojiet.	1 punkts	<i>Nē, jo izdots tikai par zādzību.</i> Students saņem 1 punktu par secinājumu, ka nav pamatoti notiesāts par visiem noziedzīgajiem nodarījumiem, jo Kriminālprocesa likuma 689.pants nosaka , ka personu var saukt pie kriminālatbildības, tiesāt un izpildīt sodu tikai par to noziedzīgu nodarījumu, par kuru tā izdota. Studentam atbilde jāpamato. Students nesaņem punktu tikai par atbildi “nē”.
----	---	---------------------	--